

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2019, declarat de către inculpatul

Cibric Alexei Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 15.06.2018 - 27.11.2018

2. instanța de apel: 15.12.2018 – 13.03.2019

3. instanța de recurs: 13.08.2019 – 06.11.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Ungheni, sediul Central din 27 noiembrie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Cibric Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Cibric A. s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 3 ani și nu va fi executată dacă inculpatul în termenul de probă nu va comite noi infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, totodată obligându-l pe Cibric Alexei să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

A fost încasat de la Cibric Alexei în beneficiul statului cheltuieli judiciare în mărime de 640 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Cibric Alexei la data de 07 aprilie 2018, în jurul orelor 01:00, aflându-se la domiciliul său din s. Xxxxx, în urma unui conflict cu Bernic Serghei, i-a aplicat acestuia o lovitură cu un băț de lemn, în regiunea capului, în urma cărui fapt ultimul a căzut jos, după care Cibric Alexei, în continuarea acțiunilor sale i-a mai aplicat lui Bernic Serghei, cu același băț lovituri peste corp, cauzându-i astfel acestuia conform raportului de expertiză judiciară nr.201833D0068 din 21 mai 2018 vătămări corporale grave periculoase pentru viață sub formă de: traumă cranio-cerebrală cu comoție cerebrală și fractura osului parietal pe dreapta,

contuzia țesuturilor moi a feței, hematumul țesuturilor moi din regiunea parietală pe stânga.

Astfel acțiunile inculpatului Cibric Alexei au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (1) Cod penal după indicii calificativi: „*vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, care este periculoasă pentru viață*”

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cibric Alexei să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii de apel, a invocat:

- acuzarea nu contestă vinovăția inculpatului, dar individualizarea pedepsei aplicate, considerând pedeapsa aplicată una prea blîndă, deoarece nu corespunde gradului și caracterului socialmente periculos al faptei săvîrșite de către inculpat și nu-și va atinge scopul impus prin restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni;

- instanța de fond la aplicarea pedepsei nu a reținut și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, care în nici o măsură nu motivează aplicarea unei pedepse sub formă de 4 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de 3 ani;

- la numirea pedepsei, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, ce ține de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea; de influența pedepsei aplicate, asupra corectării și reeducării vinovatului și i-a numit o pedeapsă prea blîndă în coraport cu fapta săvîrșită de inculpat;

- nu s-a luat în considerație faptul, că infracțiunea incriminată lui Cibric Alexei face parte din categoria infracțiunilor grave, care atentează asupra vieții și sănătății persoanei, avînd un pericol deosebit pentru societate;

- instanța de judecată, la stabilirea pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, deși a constatat că în acțiunile inculpatului Cibric Alexei nu sunt careva circumstanțe atenuante sau agravante, s-a bazat în exclusivitate pe faptul că inculpatul a recunoscut vinovăția și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, este fără antecedente penale și lipsa pretențiilor părții vătămăte, motivînd neîntemeiat că implicarea condamnatului în mediul carceral și neacordarea acestuia a unei șanse de corectare, ar fi în măsură să afecteze iremediabil valorile sociale și morale ale acestuia;

- instanța de judecată nu a dat apreciere obiectivă circumstanțelor menționate mai sus, nu a luat în considerație modalitatea de comitere a infracțiunii, comportamentul inculpatului. Toate aceste momente determină necesitatea emiterii unei decizii de condamnare a inculpatului, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică fără suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii. Prin executarea reală a pedepsei închisorii, urmează a fi restabilită echitatea socială și în

special prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni din partea inculpatului. Prin suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, se influențează în mod negativ asupra felului în care societatea percepe gradul de restabilire a echității sociale prin actul de justiție, iar reacția coercitivă a statului ca fiind una defectuoasă și ineficientă;

- instanța de judecată a pronunțat o sentință, care este contrară legii la individualizarea pedepsei și pedeapsa fiind vădit prea blândă în privința inculpatului Cibric Alexei, de aceea aceasta urmează a fi casată de către instanța ierarhic superioară fiindu-i numită pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2019, a fost admis apelul procurorului fiind casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și în această parte fiind pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cibric A., recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, în rest a fost menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Analizând în ansamblu totalitatea probelor administrate și cercetate și verificate în cadrul întregului proces penal, instanța de apel a considerat că, vinovăția inculpatului deplin este dovedită și acțiunile lui Cibric A. corect au fost încadrate în temeiul art. 151 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a menționat că, la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința inculpatului Cibric Alexei, în vederea corectării, reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea blândă.

Subsecvent, în viziunea instanței de apel, instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a luat în considerare faptul că inculpatul Cibric Alexei a comis o infracțiune gravă contra sănătății, nefiind dată suficientă valoare vieții și sănătății persoanei, fiind ignorate și prevederile art. 2 alin. (2) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a indicat că, infracțiunea de cauzare intenționată a vătămărilor corporale grave, săvârșită de către inculpat atentează la relațiile sociale ce vizează viața și sănătatea persoanei.

Subsecvent, instanța de apel a considerat neîntemeiată concluzia instanței de fond, precum că închisoarea stabilită pe un termen de 4 ani, precum corijarea inculpatului ar fi posibilă prin aplicarea art. 90 Cod penal. Sub acest aspect instanța de apel a reținut că, termenul pedepsei urmează a fi stabilit de 5 ani închisoare, precum și modalitatea de executare a pedepsei aleasă în privința inculpatului - și anume executarea reală, este în acord cu principiul proporționalității, luându-se în vedere fapta comisă și urmările grave produse - vătămări corporale grave.

Prin urmare, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului Cibric Alexei va fi posibilă prin numirea pedepsei sub formă de 5 ani închisoare, cu izolarea acestuia de societate.

Așa, instanța de apel a considerat că circumstanțele menționate indică la faptul că inculpatul Cibric Alexei urmează, în vederea corectării și reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, a-i fi aplicată o pedeapsă reală cu închisoare în limitele sancțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal.

Deci, instanța de apel a considerat că circumstanțele invocate de către prima instanță nu îndreptățesc faptele comise de către inculpat și deci, nu poate genera aplicarea unei pedepse neechitabile, mai mult, soluția adoptată de către prima instanță nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, pentru a nu admite pe viitor săvârșirea a astfel de infracțiuni, or aplicarea unor pedepse penale reale cu închisoare pe un termen de 5 ani ar asigura conștientizarea de către Cibric Alexei a celor comise cu adoptarea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul în societate.

Astfel, infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii infracțiunii) se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Este de menționat faptul că, în cauza dată nu există și nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei inculpatului, iar în calitate de circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 din Codul penal a fost stabilită căința sinceră. Circumstanțe agravante nu s-au stabilit.

Concomitent, instanța de apel a stabilit faptul că inculpatului Cibric Alexei urmează a-i fi stabilită o pedeapsă echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei penale și anume de închisoare pe un termen de 5 ani.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar declarat de către inculpat, prin care solicită restabilirea termenului de depunere a recursului și casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de stabilirea pedepsei, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului a indicat că:

- în ambele instanțe lui Cibric A. i-a fost acordată asistență juridică din oficiu. Deși a participat la examinarea cauzei în instanța de apel, inculpatul nu a fost prezent nici la pronunțarea dispozitivului deciziei și nici la pronunțarea deciziei integrale, din care motiv nu cunoaște despre faptul că, a fost modificată sentința și nici nu a fost anunțat despre aceasta;

- la data de 06.06.2019, Cibric A. a fost reținut la domiciliu fiind pusă în executare decizia instanței de apel, cu plasarea acestuia în Penitenciarul nr. 11 Bălți;

- urmare a unui control medical, la data de 10.06.2019, inculpatul a fost transferat în Penitenciarul nr. 16 Pruncul, fiind suspectat de tuberculoză, iar în prezent urmează tratamentul corespunzător;

- la data de 19.06.2019, Cibric A. a înaintat o cerere către șeful Penitenciarului pentru a-i fi adusă la cunoștință decizia Curții de Apel Chișinău, prin care i-a fost modificată pedeapsa, or până la acel moment nu i-a fost comunicată. În aceeași zi, la 19.06.2019, inculpatului i-a fost înmănată copia deciziei, din data de 13.03.2019;

- Cibric A. a fost în imposibilitate de a reacționa în termenul legal prevăzut de contestare cu recurs a deciziei instanței de apel;

- pledează pentru restabilirea sa în dreptul de a depune recurs, potrivit art. 234 alin. (1) Cod de procedură penală. Astfel, inculpatul se consideră prejudiciat prin ineficiența asistenței juridice acordate din oficiu, or apărătorul nu i-a comunicat nici despre soluția instanței de apel, nici despre data pronunțării deciziei motivate, și nici nu a contestat în ordine de recurs această decizie, deși a avut o asemenea prerogativă. Aceste circumstanțe nu-i pot fi imputate inculpatului și nu-l pot dezavantaja prin decăderea din dreptul de a beneficia de un recurs efectiv, în condițiile art. 13 CEDO;

- Cibric A. este atras la răspundere penală pentru prima dată, a recunoscut vina, contribuind la înfăptuirea justiției în termene restrânse, or a acceptat examinarea în procedură simplificată. Regretă și conștientizează cele comise, se caracterizează din punct de vedere pozitiv, victima nu are nici o pretenție și solicită a fi pedepsit mai blând;

- menținerea inculpatului în regim de detenție are un impact negativ asupra stării sănătății acestuia, fiind suspectat de tuberculoză;

- pedeapsa stabilită de instanța de apel este disproporționată comparativ faptei săvârșite, în acest caz nu va fi atins scopul general al pedepsei penale.

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite, a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, în final stabilindu-i lui Cibric A. o pedeapsă echitabilă.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia, în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțat la 13 martie 2019 în prezența procurorului, inculpatului Cibric A., avocatului acestuia Bordei M. și a părții vătămate Bernic S., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 134-138), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 10 aprilie 2019.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă, că decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 10 aprilie 2019, fiind prezent doar procurorul și avocatul inculpatului Bordei M., iar inculpatul și partea vătămată, nu au fost prezenți, fiind înștiințați despre ziua pronunțării deciziei.

Instanța de recurs reține, că inculpatului Cibric A., avocatului acestuia Bordei M. și părții vătămate Bernic S., în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, li s-au expediat copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 147).

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpatul Cibric A., a declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 19 iulie 2019, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Penitenciarului nr. 16 Pruncul. (f.d. 171).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 10 aprilie 2019, pe când inculpatul, a depus recurs ordinar, la data de 19 iulie 2019, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Ce ține de argumentul recurentului precum că nu cunoaște despre faptul că, a fost modificată sentința și nici nu a fost anunțat despre aceasta și că la 19.06.2019, inculpatului i-a fost înmănată copia deciziei, din data de 13.03.2019, astfel termenul depunerii recursului începe de la această dată, instanța de recurs reține că termenul de atac începe a curge de la data pronunțării integrale a deciziei, adică – 10 aprilie 2019 și nu de la momentul recepționării acesteia. De asemenea, Colegiul remarcă, că inculpatul Cibric R. și avocatul acestuia au fost înștiințați, despre data pronunțării deciziei integrale, însă inculpatul nu s-a prezentat, astfel, asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, acesta urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil puteau să nu fie de acord. Mai mult ca atât, la pronunțarea deciziei motivate a fost prezent avocatul inculpatului Bordei M.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către inculpatul Cibric A., a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2019, de către inculpatul **Cibric Alexei Xxxxx**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 06 noiembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie